

Lizette Risgaards tale ved Lønmodtagernes Topmøde

Taler

Lizette Risgaard
Formand for Fagbevægelsens
Hovedorganisation

Dato

24. maj 2022

Omstændigheder

Kommentarerne "FLYT DIG mod højre", "FLYT DIG mod midten" og "FLYT DIG mod venstre" er tilføjet af taleren selv.

Kære venner

Der er noget, jeg gerne vil tale med jer om

For vi har jo ikke inviteret jer herind, bare så vi kan skiftes til at rose hinanden for det, vi udretter sammen

Den kvikke deltager har måske allerede bemærket det hæfte, der ligger på stolen, og som kan læses på to forskellige måder

Fra den ene ende om styrkerne – og den anden vej om de udfordringer, som vi står overfor

Lad mig sige det helt ærligt: Den danske model er udfordret – og på flere måder

Og jeg skal være den første til at erkende, at fagbevægelsen måske ikke altid har set alvoren i øjnene, selvom vi jo nok har mærket det nede i maven

Situationen burde få alle dem til at spidse ører, som stolt har fortalt historien om den danske humlebi. Altså I ved – humlebien, der flyver på trods af sin store krop. Fordi vi risikerer på sigt at miste det, som får humlebien til at flyve

Jeg vil gerne pege på tre centrale udfordringer, som vi står med.

(FLYT DIG mod højre)

Det handler først og fremmest om den grundlæggende opbakning til modellen. Om danskerne fortsat kan se en pointe i at bakke op om og bidrage til det organiserede arbejdsmarked

Om danske virksomheder bredt – på tværs af brancher – vælger aftalte og ordnede forhold for deres medarbejdere

Se, det er grundpillen i den danske model

Vores overenskomster er udbredt på det danske arbejdsmarked. 84 pct. af lønmodtagerne møder ind på en arbejdsplads, hvor de er dækket af en overenskomst. Det er godt

Men det er samtidig sådan, at kun halvdelen af lønmodtagerne, ja, lidt over 50%, er medlem af en overenskomstbærende fagforening

Der er altså over 1 million lønmodtagere, som ikke bidrager til, at der laves aftaler og rammer for vores arbejdsmarked. Det er jo først og fremmest en udfordring for alle de lønmodtagere, som betaler gildet, og for fagbevægelsen som helhed

Men det er også et samfundsproblem. Hvis der ikke fortsat er mange, der er medlemmer i en overenskomstbærende fagforening, ja, så risikerer vi, at overenskomsterne langsomt mister deres betydning – og at den danske model mister sit fundament

Uden overenskomster og muligheden for at forhandle sig frem til løsninger, så frygter jeg, at arbejdsmarkedet bliver det vilde vesten. Man behøver ikke kigge særligt langt ud i verden for at få den frygt bekræftet

Lad mig bare nævne Gule Veste eller de folk i Tyskland, som selv med flere job har svært ved at få hverdagen til at løbe rundt

Det vil være skidt for lønmodtagerne. Men også for det stabile og fleksible arbejdsmarked, som virksomhederne nyder godt af

Allerede i dag må vi se i øjnene, at den danske model ikke er lige stærk alle steder. Zoomer vi ind, kan vi se, at der i nogle brancher er så lav en organisering, og at overenskomsterne er så lidt udbredte, at der visse steder er kommet deciderede ”sorte huller”. Her er man ikke dækket af tryghed og sikkerhed, som alle andre.

Og resultatet viser sig desværre alt for tydeligt

Tænk bare på de elever og de historier, som vi har hørt fra dele af restaurationsbranchen den seneste tid. Tænk på Nemlig.com. Historier om grov udnyttelse i dele af landbruget, problemer i dele af rengøringsbranchen og flere andre steder

Det er et kæmpe problem, når der opstår et A- og et B-hold på arbejdsmarkedet

Én ting er de lave lønninger. Herudover er der de rettigheder, som følger med en overenskomst. Ferie, efteruddannelse, løn under barsel, pension og meget andet

I flere brancher har man særlige udfordringer som følge af, at der de sidste mange år er kommet flere og flere udenlandske virksomheder og kolleger

Lad mig sige det helt klart: Det er og bliver os selv i fagbevægelsen, som bærer hovedansvaret for at organisere lønmodtagerne

Men med det sagt, så har danske virksomheder, vores økonomi og vores politikere alle en kæmpe interesse i, at vores arbejdsmarked forbliver stærkt

(FLYT DIG mod midten)

Samtidig er der nu nye udfordringer, hvor den danske model skal bevise sit værd – og alle os her i rummet – ja, vi skal blive ved med at vise de nye generationer, at vi sammen kan løse de udfordringer, vi står med

Vores arbejdsmarked har altid været dynamisk. Men alligevel er jeg overbevist om, at den grønne omstilling og ny teknologi vil rykke rundt på vores arbejdsliv og vores arbejdsmarked i meget stor grad

Så her er spørgsmålet, som vi skal stille os selv: Har vi helt grundlæggende fået skabt de rette rammer til fremtidens arbejdsmarked?

Vi mærker allerede nu, at man i mange fag og mange steder i Danmark mangler dygtige faglærte og professionsuddannede. Social- og sundhedsassistenter, elektrikere, industriteknikere, tømrere, sygeplejersker, VVS'ere. På tværs af den offentlige og den private sektor

Når vi kigger på den måde, vi har indrettet os på – i vores uddannelser og på vores arbejdsmarked – ja, så har vi endnu ikke fundet de rette svar til den fremtid, som vi går i møde

I dag bruger vi langt hovedparten af samfundets uddannelsesinvesteringer til uddannelse først i livet. Lad mig bare give et eksempel. Hele 97,5 pct. bruger vi på uddannelse, før vi fylder 45 år. Kun 2½ procent til folk over 45 år

Samtidig kan vi se, at der er alt for mange, der forventer, at de ikke holder hele vejen til pensionsalderen i deres nuværende fag. Men som jo gerne vil bidrage

Alt det her peger for mig på ”uddannelse”. Og at vi må tænke nyt. Det er ikke gjort én gang, men vi skal have uddannelse gennem hele arbejdslivet

I den fremtid, som vi går i møde, bliver uddannelse en stadig vigtigere forsikring for den enkelte

Arbejdsmarkedet bliver mere globalt, digitaliseringen buldrer derudad, og den grønne omstilling påvirker fag og brancher. Det er helt afgørende, at alle har – eller kan få – de rette kompetencer til fremtidens arbejdsmarked

(FLYT DIG mod venstre)

Til sidst vil jeg fremhæve vores velfærd. For den danske model er ikke bare overenskomstforhandlinger. Det er mere end det

Det er netop gode børnehaver, skoler og omsorgen til vores ældre og udsatte, som skaber tryghed for den enkelte familie. Det skaber produktivitet i virksomhederne og mere fleksible rammer for lønmodtagernes arbejdsliv

Men i de kommende år er økonomien stram. Det var den sådan set i forvejen – men med det nationale kompromis om sikkerhed, er der kun lige økonomisk

råderum til at holde skinnet på næsen

Men kære venner. Tiden er ikke til at slække på ambitionerne for at investere i hinanden og i velfærden. Derfor er det en bunden opgave at sikre en holdbar økonomi, hvor der er penge til at styrke velfærden og til at investere i uddannelse. Det kræver også, at vi har modet til at anvise, hvor penge skal komme fra. Det kommer vi ind på senere

Først skal vi nu diskutere de udfordringer, som ligger foran os, og som kræver handling. Jeg ser frem til gode og konstruktive debatter

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Fagbevægelsen, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lizette-risgaards-tale-ved-loenmodtagernes-topmoede-2022>